

Ольга Бойко
студентка гр. ФФ-31,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль
Науковий керівник: д.е.н., професор Зоряна Лободіна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сучасний етап розвитку економіки характеризується активною цифровою трансформацією усіх сфер суспільного життя. В умовах зростання обсягів інформації та ускладнення бюджетних процесів цифровізація виступає важливим інструментом підвищення ефективності державного управління.

Публічні фінанси як складова економічної системи держави забезпечують перерозподіл валового внутрішнього продукту, фінансування суспільних потреб та реалізацію соціально-економічної політики. Водночас традиційні підходи до управління публічними фінансами часто характеризуються недостатньою прозорістю, низькою швидкістю обробки інформації та обмеженим рівнем контролю. У цьому контексті цифровізація виступає як засіб модернізації фінансової системи та підвищення її результативності.

Цифровізація органів публічної влади являє собою процес трансформації діяльності державних інституцій шляхом впровадження сучасних цифрових технологій та інструментів. Перехід до електронного формату надання державних послуг виступає важливим етапом підвищення ефективності функціонування системи державного управління, забезпечення її відкритості та прозорості, а також мінімізації корупційних ризиків. Більшість країн світу активно розвивають цифрові сервіси, інтегрують інноваційні технології у сферу публічного управління та вдосконалюють механізми взаємодії між державою і громадянами [3, с. 105].

Цифровізація публічних фінансів охоплює широкий спектр інструментів, серед яких електронне урядування, відкриті бюджети, цифрові платформи публічних закупівель та системи фінансового контролю. За допомогою даних інструментів проводиться автоматизація значної частини управлінських процесів, зменшення людського фактору та підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Значний внесок у розвиток цифровізації публічних фінансів роблять GovTech-рішення. GovTech являє собою сукупність технологічних рішень, спрямованих на оновлення діяльності органів державної влади та підвищення результативності управлінських процесів. Його зміст охоплює впровадження цифрових сервісів для надання публічних послуг, застосування аналітики великих даних з метою оцінки суспільних потреб і підтримки управлінських рішень, а також автоматизацію адміністративних процедур у державному секторі.

Одним із стратегічних напрямів розвитку GovTech є концепція Open Public Finance, яка забезпечує прозорість управління державними фінансовими ресурсами, сприяє формуванню механізмів підзвітності та громадського контролю [2, с. 52]. Практичним втіленням зазначеного напрямку в Україні є платформа E-

Data, яка перебуває під управлінням Міністерства фінансів України та об'єднує три основні портали відкритих даних – Spending.gov.ua, Openbudget.gov.ua та Proifi.gov.ua. Станом на сьогодні загальна кількість користувачьких сесій на всіх порталах платформи наближається до 20 млн. Портал Spending.gov.ua містить близько 93 млн документів, зокрема договорів, актів та звітів. Крім того, оприлюднено понад 242 млн транзакцій і бюджетних зобов'язань на загальну суму близько 300 млрд грн. Водночас портал Openbudget.gov.ua забезпечує доступ до інформації про 1079 місцевих бюджетів. Україна посідає третє місце серед європейських країн у рейтингу Open Data Maturity із показником 96% [2, с. 52].

Для узагальнення основних напрямів впливу цифровізації на публічні фінанси доцільно представити їх у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Вплив цифровізації на систему публічних фінансів

Напрямок впливу	Характеристика
Прозорість	Відкриті бюджети, доступ до фінансових даних
Ефективність	Автоматизація процесів, скорочення витрат
Контроль	Електронний аудит, зниження корупційних ризиків
Участь громадян	Електронні платформи, бюджет участі
Інновації	Використання AI, Big Data, блокчейн

Джерело: складено автором на основі [1-3]

Таким чином, цифровізація виступає технологічним процесом та стратегічним фактором розвитку системи публічних фінансів. Вона сприяє формуванню більш ефективної моделі державного управління, яка відповідає сучасним викликам та забезпечує досягнення цілей сталого розвитку. Подальший розвиток цифрових технологій та їх інтеграція у сферу публічних фінансів є необхідною умовою модернізації державного управління в Україні.

Список використаних джерел:

1. Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Горин В. П., Дем'янишин В. В. Методологічні підходи до дослідження державних фінансових ресурсів та фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах реформування управління публічними фінансами. *Світ фінансів*. 2023. № 1. С. 31–47. URL: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/handle/316497/50019>
2. Діденко Л. В., Герман Я. І., Семенова О. В. GovTech та публічні фінанси: стратегічні напрями цифрової трансформації України. *Економічний простір*. 2025. № 206. С. 51–56. URL: <https://economicSPACE.pgasa.dp.ua/article/view/343289>
3. Метеленко Н. Г., Оглобліна В. О., Дятлова Ю. В. Цифровізація та модернізація управління державними фінансами як складовою публічного управління. *Інженерний навчально-науковий інститут імені Ю.М. Потебні Запорізького національного університету*. 2025. С. 102–110. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/84dbf886-9b51-43e9-8218-b42158ad0fc8/content>